

Як свідчить світова практика, потреба у потужних військово-морських силах рік у рік зростає. І передусім – з огляду на активізацію таких загроз, як піратство та тероризм на морі. Тому не випадково цього річні міжнародні багатонаціональні навчання «Сі Бриз-2013», метою яких було відпрацювання за стандартами НАТО дій багатонаціональних штабів та сил під час планування і проведення міжнародної операції з безпеки на морі й евакуації некомбатантів (цивільних, котрі входять до складу збройних сил сторони, що воює, але безпосередньо не бере участі у воєнних діях, і має право застосовувати зброю тільки для самооборони), пройшли на високому рівні.

38

Нові стандарти якості

для українських ВМС

Підсумки міжнародних українсько-американських військових навчань «Сі Бриз-2013»

Євген ТИЩУК

Упродовж двох тижнів військово-морські сили Азербайджану, Болгарії, Грузії, Італії, Канади, Німеччини, Румунії, США, Туреччини й України спільно боролися з піратами, визволяли заручників і навіть завадили контрабанді радіоактивного «плутонію» для виготовлення «брудної»

атомної бомби. Також уперше за всю історію навчань «Сі Бриз» американський патрульний літак Р-3 працював у тісному взаємозв'язку з українським фрегатом «Гетьман Сагайдачний». Під час морських маневрів кораблі учасників подолали понад 4,6 тисячі морських миль. Сумарна протяжність

маршів підрозділів берегового компонента досягла майже 1800 кілометрів. Бронетранспортери здійснили водіння на плаву загальною тривалістю понад 130 годин. Авіація провела в повітрі 30 годин, а морські піхотинці й десантники виконали 72 стрибки з парашутом.

Запорука миру та стабільності

Коментуючи підсумки міжнародних навчань, міністр оборони України Павло Лебедев зазначив, що «Сі Бриз-2013» – складна й насичена двотижнева навчальна кампанія в умовах, максимально наближених до бойових. Це – значний внесок у забезпечення безпеки судноплавства та стабільності в Чорноморському регіоні.

На його думку, добре скоординовані навчання стали проявом високо-професійного штабного планування та організаторської роботи. До навчань були залучені майже 1700 військових з 14 країн світу, 15 кораблів і суден, 10 літальних апаратів і 35 одиниць автобронетанкової техніки!

«Сі Бриз-2013» проводилися відповідно до нових вимог і підходів до бойової підготовки особового складу, відображених у Концепції реформування і розвитку Збройних Сил України до 2017 року. Що, звісно, дає надію на поступове покращення боєздатності вітчизняних ВМС. А на запитання деяких маргінальних партій,

які вже традиційно в Одесі та Севастополі протестували проти проведення «Сі Бризу», розмахуючи транспарантами «Навіщо нам співпрацювати з американцями?», є проста відповідь: «Для того, щоб підвищувати безпеку в Чорноморському регіоні, покращувати імідж України в світі». І це не просто слова.

Як сказав командувач ВМС ЗС України віце-адмірал Юрій Іл'їн, за підсумками проведення попередніх маневрів можна з впевненістю наголосити на їх дуже корисній тематичній складовій. Адже саме завдяки набутому під час маневрів досвіду екіпаж великого десантного корабля «Костянтин Ольшанський» гідно виконав покладені на нього завдання: евакуацію з охопленої громадянською війною Лівії українських громадян та представників інших 18 країн світу.

До того ж кораблі ВМС ЗС України не раз брали участь в антитерористичних операціях, як, наприклад, «Активні зусилля» в Середземному морі та в

антипіратській операції НАТО «Океанський щит», де досвід «Сі Бризу» став їм у пригоді. А це красномовно засвідчує актуальність і корисність проведення таких спільних військово-морських навчань та підтверджує конструктивність військового міжнародного співробітництва за програмою «Партнерство заради миру».

Добірка журналу **Віче**

Навчання серії «Сі Бриз» проводяться в Україні з 1997 року відповідно до «Меморандуму про взаєморозуміння і співпрацю з питань оборони і військових стосунків між Міністерством оборони США і Міністерством оборони України» від 1993 року. Їх основна мета – підготовка та підвищення рівня бойової готовності ВМС ЗС України на двосторонній основі. Цьогорічні навчання проводилися вшестнадцяте.

«Вижити не можна померти»

Чим запам'яталися цьогорічні «Сі Бриз»? Найперше – своєю динамічною та злагодженістю дій учасників навчань. Кожен, хто спостерігав за цими маневрами та міг порівняти їх з попередніми, гадаю, дійшли висновку: Збройні сили України поступово, крок за кроком, позбавляються пережитків радянської епохи – пихатості й показухи.

Що я маю на увазі? Якщо вітчизняні ВМС брали участь в універсальній обороні кораблів і відбитті атак швидкісних катерів і літаків, наданні допомоги екіпажу корабля, який зазнає лиха, чи перехопленні хімічних речовин для «брудної» бомби, так вони цим і займалися. Щось у них виходило краще, щось гірше, але комплексів меншовартості стосовно інших, «просунутиших», учасників навчання вони не мали. Та й перед камерами, фотоапаратами мас-медіа українські військовики не намагалися бути презентабельнішими, ніж вони є. А просто ретельно виконували свою роботу, переймаючи досвід інших і поліпшуючи власну бойову майстерність.

Під час кульмінації навчань військові моряки фрегата «Гетьман Сагайдачний», великого десантного корабля «Костянтин Ольшанський», морського тральщика «Чернігів», фрегата ВМС Румунії «Марашешті», катера ВМС Грузії «Сухумі», ракетного катера ВМС Туреччини «Мелтем» і катера Державної прикордон-

ної служби України взяли участь у сумісному маневруванні кораблів у складі тактичних груп, відпрацьованні всіх видів оборони на ходу, проведенні доглядової операції.

– Краще один раз побачити, взявши участь у навчаннях, ніж сто разів почути. Ми вже багато чого навчилися завдяки цим маневрам, – розповідають наші співвітчизники – старший лейтенант Олексій Мельник і головний корабельний старшина Микола Шара.

Важливим елементом міжнародної операції з безпеки на морі для екіпажу флагмана національного флоту «Гетьман Сагайдачний» стало навчання, під час якого «підозріле» судно змусили зупинитися й на нього штурмовим способом висадилися доглядова команда, долаючи опір моряків корабля, котрі не бажали йти на контакт і взаємодію. Слід підкреслити, що безпеку доглядової команди з повітря забезпечував корабельний вертоліт КА-27.

За словами командира дивізіону кораблів охорони та забезпечення Західної військово-морської бази ВМС ЗС України капітана 3 рангу Ігоря Мартиненка, роль підозрілого судна в морській операції імітував катер зв'язку «Південний», що за легендою навчання намагався нелегально доставити зброю до району кризи. Під час прискіпливого огляду «порушника» доглядова команда виявила «наркотичні засоби», заповані в ящики. Після встановлених процедур

перевірки екіпаж «підозрілого» судна взяли під відповідний контроль.

Але найдинамічнішим і найцікавішим був епізод з евакуації некомпатантів. Він розпочався десантуванням розвідувального взводу окремого батальйону морської піхоти Центру військ берегової оборони ВМС ЗС України та аеромобільного взводу Миколаївської окремої аеромобільної бригади високомобільних десантних військ Сухопутних військ ЗС України в «зону стихійного лиха» (Широколанівський полігон, Миколаївська область. – Авт.).

Як зауважив заступник командира батальйону морської піхоти майор Володимир Баранюк, справжньою «родзинкою» в проведенні евакуації мирного населення був переїзд з небезпечного району, супровід і забезпечення підйому на борт вертольота МІ-14 Сакської морської авіаційної бригади «вагітної жінки», котра потребувала негайної медичної допомоги. Також морські піхотинці в рамках операції здійснили транспортування некомпатантів на БТР-80 з полігону Широкий Лан до військового порту Очакова. Там вони взяли участь у ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій в порту при взаємодії з пожежним підрозділом Державної служби надзвичайних ситуацій України та провели заключний етап навчань – завантаження військової техніки й особового складу на великий десантний корабель «Костянтин Ольшанський».

39

Good-bye, «Сі Бриз», good-bye!

Підбиваючи підсумки проведеного навчання, керівник маневрів контр-адмірал Денис Березовський, зокрема, зазначив: відпрацьовуючи комплекс завдань у морському, сухопутному та авіаційному компонентах, моряки країн-партнерів укотре продемонстрували своє прагнення забезпечити мир і безпеку в сучасному світі. За його словами, головна особливість цьогорічного навчання полягала в тому, що військовики відпрацьовували завдання не етапно, а комплексно. Це вимагало від них швидкого реагування та прийняття рішень в умовах, максимально наближених до реальних.

– Вагомий підсумок навчання – чотири військові організми українського вітчизняного флоту дістали схвальну оцінку за методикою Програми перевірки та зворотного зв'язку Концепції оперативних можливостей, що дає їм змогу в подальшому брати участь в міжнародних

операціях з підтримання безпеки в морі, – підкреслив контр-адмірал Денис Березовський.

Своєю чергою, власними враженнями від двотижневого перебування в Одесі поділився і співдиректор навчання «Сі Бриз-2013» капітан 1-го рангу ВМС США Джеймс Ейкен:

– Ми стали свідками блискучо проведеної українськими військовими повітрянодесантною операції з німецького літака С-160. Бачили, як з метою надання гуманітарної допомоги, ліквідації наслідків стихійного лиха та патрулювання в прибережній зоні українські, турецькі, румунські кораблі злагоджено взаємодіяли з повітряними суднами США, Німеччини та України. Я дякую українській стороні та місту Одесі за чудову організацію проведення навчання та чекаю нової зустрічі з українськими військовими моряками на наступному «Сі Бризі» або як партнерами у відкритому морі.

Євроатлантична інтеграція наших Збройних сил і ВМС, безумовно, надасть українському війську нових можливостей розвитку, дозволить йому стати справді сучасним та ще ефективніше виконувати свої завдання.

Українські військові моряки сьогодні, як ніколи раніше, відчувають увагу до себе з боку керівництва держави, Міністерства оборони і Генерального штабу Збройних сил. Це й безпрецедентні за масштабами ремонтні роботи з відновлення технічної готовності сил фло-

ту, і модернізація зразків корабельного озброєння, і підвищення рівня соціальної складової військової служби тощо. Хочеться вірити, що все перелічене допомагає українським ВМС іще впевненіше рухатися до нових стандартів якості та професійної майстерності.